# TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI Sınıf-12

OGM MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

## KONU PARAGRAFTA ANLAM

**Paragraf**: Bir fikri, bir duyguyu, bir olayı, bir bilgiyi tam olarak anlatabilmek için bir araya getirilen cümlelerin oluşturduğu metin veya metin parçası. Paragraf kendi içinde bir bütünlük taşır. Paragraf tek bir düşünce etrafında oluşur.

**Paragrafta Başlık**

Paragrafın tamamını kapsar. Paragrafın konusu ve ana fikri ile bağlantılıdır. İlgi çekici ve düşündürücüdür.

**Paragrafta Konu**

Yazarın üzerinde durduğu olay, durum ya da düşünce; paragrafın konusunu oluşturur. Paragrafta konunun temel özellikleri şunlardır:

Paragrafın tamamını kapsar. Paragrafta üzerinde durulan olay, durum ya da kavramdır.

"Anlatılan nedir?", "Neden söz ediliyor?" soruları metnin konusunu verir.

**Paragrafta Ana Fikir (Ana Düşünce)**

Okuyucuya verilmek istenen mesajdır.

Paragrafta ana fikrin temel özellikleri şunlardır: Verilmek istenen asıl iletidir (bilgi, fikir, duygu). Metinden çıkarılması gereken derstir. "Bu metin hangi amaçla yazılmıştır?", "Okuyucuya verilmek istenen mesaj nedir?"

**Yardımcı Fikir (Yardımcı Düşünce)**

Paragraftaki ana düşünceyi destekleyen diğer düşüncelerdir.

Paragrafta yardımcı düşüncenin temel özellikleri şunlardır:

Ana düşüncenin daha iyi açıklanmasını sağlar. Ana fikir bir taneyken yardımcı düşünce birden fazladır.

## SORULAR

**1.**

Ben de muayene odasının ve nice muayene odalarının önünde senelerce bekledim. Benim yanımda büyüğüm de yoktu. Yalnız başıma demir parmaklıklı kapıdan içeriye girerdim, dokuzuncu hariciye koğuşuna doğru ağaçların bile sıhhatine imrenerek yürürdüm, camlı kapıların garip bir beyazlıkla gözlerime vuran ve içimde korku ile karışarak yuvarlanan parıltıları arasında o dehlize girerdim ve yalnız başıma bir köşeye ilişirdim, kımıldamazdım, susardım, beklerdim, korkudan büzülürdüm, rengimin uçtuğunu hissederdim.

**Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**

A) Anlatılan kişinin ruhsal durumu ile davranışları uyumludur.

B) Mekânın özellikleri, kahramanın psikolojisinde etkilidir.

C) Bütün duyulara yönelik ayrıntılara yer verilmiştir.

D) Anlatımda kahraman anlatıcının bakış açısı kullanılmıştır.

E) Anlatımda olaylar devinim hâlinde verilmiştir.

**Cevap: C**

**2.**

Ülkemizde yerli oyun yazarları büyük bir gelişme göstermekle birlikte, yapıtları dış dünyada henüz değerlendirilememiştir. Oyunlarımızın gerçek değeri ve evrenselliği ancak böyle bir değerlendirme ile ortaya çıkabilecektir. Bu amaçla her şeyden önce Türk edebiyatındaki eserlerin iyi çevrilmesi, sonra bu çevirilerin tiyatro toplulukları yoluyla dünya sahnelerine sunulması gerekir.

**Bu parçaya göre yerli oyunlarla ilgili doğru bir değerlendirme yapmanın temel koşulu aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Çeviri eserlerin oynanmasına ağırlık verilmesi

B) Yerli eserlerin yabancı dile düzgün çevrilmesi

C) Yerli oyun yazarlarının teşvik amacıyla ödüllendirilmesi

D) Eserlerin yurt dışındaki tiyatrolarda da oynanması

E) Oyunların ortak çalışma yöntemiyle yazılması

**Cevap: D**

**3.**

Şiir yazdığından habersiz arkadaşları vardır Zarifoğlu'nun. Onlar; esnaf, küçük memur, şoför, balıkçı, muhasebeci, kahveci ve işçilerdir. Şiir yazdığını bilmelerini hiç istemez halktan dostlarının, bilirlerse kendisine tavır alacaklarından korkar. Onlar kendisine tavır alırlarsa da şair, yaşayışının etkileneceğini düşünür. Onların dışındaki arkadaşları sıkar Cahit Zarifoğlu'nu. Sevmez okuryazarları; kitaplarla düşüp kalkanları; saatlerce sanattan, edebiyattan, şiirden söz edenleri. Çok "kayıt içinde"dir onların hayatları. Sürekli olarak ciddi konulardan söz ederler. Günlük hayatında hiç şiir olmadığını söyleyen Zarifoğlu, yaşamaktan yanadır yalnızca.

**Bu parçada Cahit Zarifoğlu ile ilgili vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Şiir yazmayı çok önemli bir uğraş olarak gördüğü

B) Şairliği günlük yaşamından ayrı bir yere oturttuğu

C) Yalnızlığı sevip dost edinmekten uzak durduğu

D) Şiirlerinde günlük yaşamdan bahsetmeyi sevmediği

E) Şairlerle arkadaşlık yapmak istemediği

**Cevap: B**

**4.**

Fıkra yazarlığı, kelebeğin yaşamına çok benzer. Kelebek gibi renkli, parlak, göze çarpan bir şeydir ama yine kelebek gibi yaşamı ancak bir günlüktür. Yirmi yıl hiç aksatmadan her gün yazmış bir fıkra yazarı bile kalemi elden bırakınca çok çabuk unutuluverir. Şimdi ben size Şeyhülmuharririn Mahmut Sadık desem kim olduğunu kaçınız bilirsiniz? Unutulmamışlar varsa onlar gazetecilikleriyle, edebiyatçılıklarıyla aklımızda kalmışlardır.

**Bu parçada fıkra yazarlığı ile ilgili vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Çok yazmayı zorunlu kıldığı

B) Edebiyatın bir parçası sayıldığı

C) Sanatlı bir üslup gerektirdiği

D) Kalıcılığın çok zor olduğu

E) Tutulan bir tür olduğu

**Cevap: D**